

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat reaserchu (pozyskiwania dziennikarskich informacji), nabycie umiejętności wskazania źródeł dziennikarskich informacji i analizy tekstu reportażu pod kątem prawdziwości i obiektywizmu tych informacji

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- wie, czym jest reaserch,
- przedstawia, na czym polega specyfika pracy resercera,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu dziennikarskiego,
- analizuje różne teksty i wskazuje cechy tekstu informacyjnego,
- poszukuje tematów będących źródłem tekstu dziennikarskiego,
- tworzy teksty informacyjne na podstawie sprawdzonych informacji,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach*,
- materiały dla nauczyciela: *Fotoreportaż- uchwycić życie na zdjęciach*
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.2.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- komputer z dostępem do Internetu, m.in. : <http://www.grandpressphoto.pl/567>;
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna / prezentacja (5 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zaprezentowali wyniki swej pracy domowej. Uczniowie mieli przynieść z różnych materiałów prasowych fotoreportaż-materiały prasowe, które o różnych wydarzeniach opowiadają językiem fotografii.
- Chętni uczniowie prezentują wyniki swej pracy na forum: wymieniają tytuły gazet, z których pochodzą ich materiały, w jakiej rubryce znalazł się materiał (czy był np. na paginie zatytułowany jako: relacja, fotoreportaż itp.), jakie wydarzenie zostało w fotoreportażu ukazane.

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

2. Faza realizacyjna

a) Czy kilka zdjęć to już fotoreportaż?/ burz mózgów (7 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom, by zastanowili się, co trzeba zrobić, by zbiór kilku fotografii można było nazwać fotoreportażem. Prosi, by uczniowie, po powtórnym obejrzeniu przyniesionych materiałów prasowych, spróbowali stworzyć definicję pojęcia 'fotoreportaż'.
- Swobodne wypowiedzi uczniów, co decyduje o tym, że zbiór kilku fotografii można nazwać fotoreportażem.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie zapoznali się z definicją fotoreportażu na str. 82 podręcznika „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.2.”, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN, a następnie zapisali własną definicję tego pojęcia, w którym zaakcentowaliby najważniejsze wg siebie cechy tego gatunku: wykonali zad.1. z Karty pracy (przykładowa definicja fotoreportażu w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Wybrany uczeń na forum prezentuje swą odpowiedź.

b) Zasady komponowania fotoreportażu/ praca grupowa i zbiorowa (13 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie w grupach zapoznali się z tekstami na temat tworzenia fotoreportażu : artykułem ze strony <http://www.ceo.org.pl/pl/etnolog/news/jak-zrobic-fotoreportaz>, materiałem ze strony <http://dg.art.pl/zasady-komponowania-reportazu-fotoreportazu/> oraz materiałem ze strony <http://fotoblogia.pl/2010/07/01/opowiedz-historie-obrazem-czyli-jak-budowac-fotoreportaz> (każda grupa opracowuje inny materiał; artykuł o robieniu fotoreportażu dostępny jest też w *Materiałach dla nauczyciela*).
- Po ustalonym czasie nauczyciel prosi by liderzy grup zaprezentowali efekty pracy w grupie, a wszyscy uczniowie sporządzają w tym czasie notatkę z ich wystąpienia, realizując zad. 2. z Karty pracy.
- Chętni uczniowie odczytują wyniki swej pracy.

c) Siła przekazów fotograficznych/ indywidualna praca z materiałem fotograficznym (17 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zapoznali się z najlepszymi, mistrzowskimi przykładami fotoreportażu na stronie <http://www.grandpressphoto.pl/567>. Każdy z uczniów wybiera zdjęcia z jednej kategorii, jednego autora.
- Po obejrzeniu fotoreportażu uczniowie wykonują zadania z nimi związane (zad. 3. z Karty pracy): m.in. opisują problem ukazany w fotoreportażu, wskazują, które zdjęcie stanowi 'punkt kulminacyjny' fotoreportażu.
- Po upływie ustalonego czasu chętni uczniowie prezentują wyniki swej pracy.

3. Faza podsumowująca / burza mózgów (3 min.)

- Burza mózgów i swobodne wypowiedzi uczniów na temat: „ Jakie wydarzenia/ tematy mogłyby stanowić podstawę do stworzenia fotoreportażu dla szkolnej gazетки”. Propozycje uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Wejdź na stronę konkursu Word Press Foto i opisz (min. 100), które zdjęcie zrobiło na tobie największe wrażenie. Dlaczego?

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

KARTA PRACY

1. Po przeanalizowaniu materiałów prasowych w grupach zastanów się, jakie są najważniejsze cechy fotoreportażu i zapisz poniżej własną definicję tego pojęcia.

Fotoreportaż:

.....

.....

.....

2. Po wysłuchaniu liderów grup, zapisz w punktach : „Jak tworzyć fotoreportaż?”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Po przeczytaniu obejrzeniu wybranego fotoreportażu na stronie <http://www.grandpressphoto.pl/567> uzupełnij poniższe informacje.

a) autor i tytuł fotoreportażu

.....

b) kategoria, w której fotoreportaż otrzymał nagrodę Grand Press Photo

.....

c) ilość zdjęć składających się na fotoreportaż

.....

d) co zawiera tekst dołączony do fotografii

.....

.....

.....

e) problem/temat poruszony w fotoreportażu

.....

.....

.....

.....

f) co zawiera pierwsze zdjęcie

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

.....
.....
.....
g) co zawiera ostatnie zdjęcie

.....
.....
.....
h) które zdjęcie stanowi 'punkt kulminacyjny' fotoreportażu, robi największe wrażenie

.....
.....
.....
.....
.....

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Przykładowa definicja fotoreportażu

Fotoreportaż – fotograficzna dokumentacja życia, najczęściej przedstawiająca historie zwykłych ludzi. Stanowi zestaw min. 3 fotografii, ukazujących czas, miejsce, niewyreżyserowane zdarzenia i bohaterów w ich naturalnym środowisku. Powstał w USA jako odpowiedź na zapotrzebowanie utrwalania za pomocą obrazów ludzkich problemów.

Fotoreportaż jest znakiem; ma wywołać u odbiorcy reakcję, działając na jego zmysły i wrażliwość, często szokować, zwracać uwagę. Funkcja podpisu pod tego typu fotografią powinna być ograniczona i odwoływać się do cytatu lub aforyzmu. Twórca zdjęć fotoreporterskich nie aranżuje ich. Fotoreportaż musi oddawać nastrój i dramatyzm ukazywanych wydarzeń.

Za pierwszy fotoreportaż uznaje się cykl zdjęć z wojny krymskiej angielskiego prawnika Rogera Fentona, który opublikował je w *Illustrated London News*. Jednak według *Historii Fotografii Światowej* Naomi Rosenblum początkiem reportażu są fotografie z procesu zabójców Lincolna, wykonane przez Alexandra Gardnera, który (w przeciwieństwie do Fentona) żadnego ze zdjęć nie aranżował.

Fotoreportaże mogą być:

- polityczne,
- wojskowe,
- kryminalne,
- sportowe,
- podróżnicze,
- przyrodnicze

2. Materiały dla grup do stworzenia poradnika „ Jak zrobić dobry fotoreportaż?”

a) Materiał dla Grupy I

Instrukcja „Jak przygotować własny fotoreportaż?”

(ze strony: <http://www.ceo.org.pl/pl/etnolog/news/jak-zrobic-fotoreportaz>)

Fotoreportaż – fotograficzna zaangażowana dokumentacja życia, najczęściej przedstawiająca historie zwykłych ludzi. Stanowi zestaw min. 3 fotografii, ukazujących czas, miejsce, niewyreżyserowane zdarzenia i bohaterów w ich naturalnym środowisku.

Fotoreportaż ma wywołać u odbiorcy reakcję – działając na jego zmysły i wrażliwość, zwracać uwagę. Przystępując do zadania przede wszystkim skoncentrujcie się na naturalności chwili, starajcie się podpatrzeć jak najbardziej spontaniczne sytuacje.

Postarajcie się dokładnie opisać wasze zdjęcia. Podpisy nie powinny być długie, za to dosyć precyzyjne. Postarajcie się aby uzupełniały one treść zdjęcia a nie stanowiły osobny element nie powiązany w żaden sposób z fotografią.

Rady dla fotografów

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

O wartości zdjęcia świadczy jego **treść**, a nie technika. Lepszy aparat może co najwyżej uprzyjemnić naszą pracę i sprawić, że zdjęcia będą ostrzejsze/większe. Dobry przekaz potrafi jednak wybronić się nawet z najbardziej słabego technicznie zdjęcia. Dlatego, jeżeli nie posiadacie dobrego sprzętu, nie określajcie z góry swoich zdjęć jako gorszych! Odbiór fotografii to sprawa bardzo subiektywna, najważniejsze żeby podobało się **wam** i żebyście mieli przekonanie, że chcecie coś poprzez to zdjęcie zakomunikować innym.

Co jest „sposobem” na udane klatki? Przede wszystkim **obserwacja**. Trzeba zmienić nieco swoje spojrzenie na świat. Potencjalne kadry tak naprawdę są niemal wszędzie, trzeba tylko zwracać na nie uwagę. Przy fotografowaniu sytuacji, zdarzeń – rzeczy dziejących się w ruchu - trzeba mieć też trochę szczęścia i refleksu – najlepiej mieć jedno i drugie. Można oczywiście czekać na wymarzony kadr – wiele osób tak robi. Fotografom z mniejszym doświadczeniem radzimy jednak nastawić się na robienie wielu zdjęć a następnie – wybór tych najlepszych z wielu zrobionych.

Robiąc zdjęcia innym ludziom musicie także przełamać barierę nieśmiałości. Większość Waszych zadań związanych z fotografią polega na fotografowaniu codziennych czynności oraz osób bliskich. Zachęcamy Was także do fotografowania osób obcych. Pamiętajcie jednak, że niezależnie od tego, w jakiej sytuacji robicie zdjęcie obcej osobie, zawsze przed wykonaniem fotografii musicie poprosić ją o zgodę na wykonanie zdjęcia i jego użycie.

Robiąc zdjęcie, zawsze starajmy się zadać sobie pytanie „*co chcę przekazać?*”. Mogą to być bardzo różne rzeczy – zjawiska społeczne, emocje, ciekawi ludzie. Zdjęcia zrobione bez pomysłu i bez treści będą kiepskie choćby były arcydziełami pod względem technicznym. Warto o tym pamiętać i nie robić zdjęć na siłę.

Należy za wszelką cenę unikać „przycinania” rzeczy/osób i „przyklejania” ich do krawędzi zdjęcia. Zawsze lepiej zmienić trochę swoją pozycję, niż zrobić słabe zdjęcie. Bardzo ważną zasadą przy robieniu zdjęć jest odległość – **nie używajmy zoomu**, jeżeli to nie jest konieczne. **Najlepiej podejść bliżej!**

Pamiętajcie!

- promienie słońca nie powinny padać na obiektyw;
- stojąc w słońcu nie fotografujemy obiektów znajdujących się w cieniu i odwrotnie;
- trzeba uważać, aby kadru nie zakłócały zbędne elementy (np. ręka, czubek głowy);
- kadr dobieramy do kształtu obiektu – do strzelistych stosujemy kadry pionowe, do rozłożystych – poziome;
- pamiętajmy, aby główny motyw był wyraźny i duży – unikajmy oddaleń i podchodźmy jak najbliżej do fotografowanego obiektu;
- stosujemy lekko asymetryczne kompozycje (uważamy, by niebo nie zajmowało połowy zdjęcia → najlepiej podzielić zdjęcie w wyobraźni na trzy części i dbajmy o te proporcje – żeby np. niebo zajmowało 1/3 obrazu, albo 2/3 – takie zdjęcia są udane już przez samą swoją kompozycję).

Pamiętajmy, że jeśli chcemy wykorzystać czyjeś zdjęcia np. w folderze, na plakacie czy w publikacji, należy na to uzyskać zgodę autora. Dotyczy to zarówno zdjęć opublikowanych w albumach, książkach, czasopismach czy Internecie, ale również zdjęć nigdzie wcześniej niepublikowanych. Trzeba się skontaktować z autorem zdjęcia i uzyskać jego pisemną zgodę na jego wykorzystanie w jakiegokolwiek formie..

b) Materiał dla Grupy II (do obejrzenia w Internecie ze względu materiał zdjęciowy w artykule) znajduje się na stronie <http://dg.art.pl/zasady-komponowania-reportazu-fotoreportazu/>

Temat: Fotoreportaż – uchwycić życie na zdjęciach

c) Materiał dla Grupy III (do obejrzenia w Internecie ze względu materiał zdjęciowy w artykule) znajduje się na stronie <http://fotoblogia.pl/2010/07/01/opowiedz-historie-obrazem-czyli-jak-budowac-fotoreportaz>